



Energistyrelsen

Energistyrelsens tilsyn med Energinets prognosejustering af anlægsporteføljen i august 2024.

Kontor/afdeling
EI

Dato
4. juni-2025

J nr. 2025 - 3190

/AHK/IBHN/LSTHN

KEFM modtog i august 2024 notatudkastet *"Replanlægning og konsekvenser for anlægsporteføljen"* fra Energinet og har den 27. maj 2025 modtaget endeligt afrapportering om *Energinets prognosejustering af anlægsporteføljen i august 2024*. Energinet redegør for forsinkelser og fordyrelser af de fleste af deres anlægsprojekter, som allerede er godkendt efter § 4 i Lov om Energinet og i forskellige stadier af planlægning eller etablering. Det er et standardvilkår i ministeriets § 4 godkendelser, at Energinet skal orientere ministeriet om væsentlige ændringer i projekterne. Energistyrelsen anerkender, at Energinet har igangsat et arbejde med styrkelse af deres porteføljestyring, men vurderer samtidig, at orientering om ændringerne i en del af de pågældende projekter kunne være sket tydeligere og tidligere end august 2024. Sagen har givet anledning til præcisering og styrkelse af Energistyrelsens opfølgende tilsyn med Energinets netprojekter.

I dette notat beskrives, hvordan Energistyrelsen i regi af tilsynet med Energinets netplanlægning har håndteret sagen fra august 2024 og frem til juni 2025, en beskrivelse af, hvordan Energistyrelsen i den forbindelse har styrket tilsynet med Energinets projekter i etableringsfasen.

Indhold

1. Baggrund
2. Energinets konsoliderede afrapportering af forsinkelser og fordyrelser
3. Energistyrelsens konkrete opfølgning på replanlægningen
4. Ny skærpet tilsynspraksis for projekter i etableringsfasen
5. Opsamling

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk



1. Baggrund

Energistyrelsen fører løbende tilsyn med Energinets netplanlægning. Det sker i tæt dialog med Energinet bl.a. ifm. konkrete sager, faste mødekadencer, den langsigtede udviklingsplan (LUP) og Energinets etableringsansøgninger jf. §4 i Lov om Energinet. Energinets orientering fra august 2024 til KEFM om fordyrelser og forsinkelser af en lang række projekter, den såkaldte "replanlægning", medførte at Energistyrelsen igangsatte en dialog med Energinet om de konkrete oplysninger, og efterspurgte yderligere information, herunder nærmere oplysninger om årsager og konsekvenser til de angivne forsinkelser og fordyrelser. Denne dialog fandt væsentligst sted i perioden november 2024-februar 2025 med følgende nedslagspunkter:

- 20 september 2024: Energistyrelsen anmoder Energinet om lister over hvilke konkrete projekter, der var berørt af Energinets replanlægning for at kunne forholde sig til dem jf. ENS's tilsynsforpligtelse.
- 4. november 2024: Møde mellem KEFM/Energinet/Energistyrelsen om replanlægning og evt. genbesøg af § 4 godkendte projekter.
- 4. november (under mødet): ENS modtager udkast til lister med § 4-godkendte projekter, der er berørt af replanlægningen.
- 21. november 2024: Energistyrelsen sender første udkast af principnotat om orientering om væsentlige ændringer til Energinet med henblik på videre drøftelser om notatet og de indeholdte retningslinjer.
- 25. november 2024: Møde mellem ENS og Energinet om § 4 administration samt Energinets arbejde med at uddybe oplysninger til ENS om afvigelser og årsager for projekter omfattet af replanlægningen (listen 4/11) og uddybning af oplysninger for en række projekter, der ikke tidligere er indkaldt til § 4 godkendelse.
- 12. december 2024: Energistyrelsen modtager som en del af materialet til tilsynsmøde den 19.12 endelig liste fra Energinet om §4-projekter der er berørt af forsinkelser og fordyrelser
- 16. december 2024: Møder mellem Energinet og Energistyrelsen om listen over berørte projekter modtaget den 12.12.24 Energistyrelsen anmoder på sidste møde Energinet om yderligere oplysninger om 15 elanlægsprojekter, med henblik på at vurdere, om en fornyet §4-godkendelse er nødvendig.
- 19. december 2024: Energinets replanlægning og det igangværende tilsyn og opfølgingsarbejde behandles på Energistyrelsens halvårige tilsynsmøde om Energinets netplanlægning. På mødet understreges det, at tilsynet med Energinets generelle anlægsportefølje er intensiveret, så Energistyrelsen fremover modtager kvartalsvise afrapporteringer, og afholder kvartalsmøder om nyeste prognoser for udviklingen i Energinets anlægsportefølje. Dette intensiverede tilsyn beskrives nærmere nedenfor.
- Ultimo januar 2025: Energinet indsender uddybende oplysninger om de 15 projekter til Energistyrelsen.



- **11. februar 2025:** Energistyrelsen meddeler Energinet, hvilke projekter der vurderes at kræve en særskilt § 4 godkendelse og anmoder om en konsolideret afrapportering om den samlede anlægsportefølje der er berørt af sagen om forsinkelser og fordyrelser.
- **5. marts 2025:** Energistyrelsen sender endelig godkendt udgave af principnotatet om orientering om væsentlige ændringer. (Omtalt som "Administrationsgrundlag" af Energinet)

I tillæg til ovenstående konkrete aktiviteter har Energistyrelsen som en del af tilsynet med Energinets netplanlægning i perioden november 2024 til primo februar 2025 været i løbende dialog med Energinet, herunder ved en række møder, om form og detaljegrad for beskrivelserne af projekter berørt af replanlægningen, herunder også for en række mindre projekter, der ikke tidligere er blevet indkaldt til § 4 godkendelse. Det har givet anledning til en lang række spørgsmål. Der blev bl.a. efterspurgt yderligere oplysninger om årsagerne til forsinkelserne og fordyrelserne, både for specifikke projekter men også for den samlede anlægsportefølje til brug for Energinets udarbejdelse af den opdaterede og konsolideret udgave af notatet.

Ligeledes har Energistyrelsen, som en del af tilsynsarbejdet og i forlængelse af tilsynet med Energinets replanlægning, på et tilsynsmøde fået nærmere indsigt i Energinets operationelle arbejde med og model for prissætning af komponenter og andre elementer i de enkelte business cases for Energinets anlægsprojekter (Energinets prisliste). Energistyrelsen konstaterer i den forbindelse, at Energinets prisliste bliver løbende opdateret og tilpasset nyeste udvikling i markedet, med henblik på at Energinet har et så fyldestgørende grundlag som muligt til udarbejdelse af Energinets business cases samt til brug for opdateringer af prognoser i Energinets samlede portefølje af etableringsprojekter.

Energinets største anlægsprojekter indgår ikke i replanlægningssagen. Disse projekter er udvalgt på basis af deres størrelse og strategiske betydning samt i forhold til offentlig og/eller politisk bevågenhed. Projekterne håndteres i Energinets planlægning individuelt og business cases for disse projekter følger ikke nødvendigvis de generelle prognoseopdateringer som Energinet ellers lægger til grund for deres projekter. Energistyrelsen modtager en status for de største anlægsprojekter to gange om året forud for de halvårige tilsynsmøder. På det seneste tilsynsmøde i december 2024 blev givet en status for 12 større anlægsprojekter. De omfatter store reinvesteringer i transmissionsnettet og udlandsforbindelser, projekter for tilslutning af havvind og Energiø Bornholms infrastruktur. De større, strategiske anlægsprojekter behandles ikke yderligere i dette notat.

2. Energinets konsoliderede afrapportering af forsinkelser og fordyrelser



Energistyrelsen modtog den 27. maj 2025 notat om *Energinet's prognosejustering af anlægsporteføljen i august 2024*. Notatet indeholder bl.a. en opsummering af prognosejusteringen fra august 2024 og redegørelse for årsager, afledte konsekvenser og opfølgende tiltag i Energinet.

Energinet's konsoliderede notat indeholder de uddybende faktuelle oplysninger og redegørelser, som Energistyrelsen har anmodet Energinet om.

Fordyrelser

Energistyrelsen konstaterer, at Energinet i notatet har angivet tre primære årsager til den samlede fordyrelse på 3,6 mia. kr:

- højere prisforventninger til især graveentrepriser (1,5 mia. DKK.).
- turnkey stationspriser (0,9 mia. DKK),
- opjusteringer af byggerenter, der er en konsekvens af udskydelserne af projekternes idriftsættelser (0,8 mia. DKK).

I forhold til stigningen i entreprenørydelser anfører Energinet, at årsagerne til de høje priser er baseret på kraftigt stigende efterspørgsel af denne ydelse generelt i markedet og et leverandørmarked, der har udfordringer med at tiltrække den nødvendige arbejdskraft.

Forsinkelser

Energinet angiver de primære årsager til forsinkelserne (gennemsnitligt 1,3 år) til at være:

- lange myndighedsprocesser til plan- og miljøgodkendelser
- udfordrede leverandørkæder
- udfordringer med at forøge ekspertisen internt i Energinet (for enkelte projekter)

Energistyrelsen konstaterer videre, at Energinet i høj grad har håndteret konsekvenserne ved senere tilslutning for netkunder – både producenter og forbrugere. Hvor der i august var konsekvenser for 30 netkunder er dette nu reduceret til 10. Energinet har iværksat løsninger som fx midlertidige nettilslutninger, alternative tilslutningssteder og/eller kunden har indgået aftale om midlertidig begrænset netadgang. Tiltagene er sket efter aftale med kunderne eller på baggrund af ønske fra netkunden selv. For de 10 resterende netkunder, hvor mitigerende tiltag ikke har været en mulig løsning er konsekvensen en forsinkelse i nettilslutningen. For VE-anlæg indebærer dette, at produktionen først vil kunne afsættes via elnettet senere end forventet.

Endelig konstaterer Energistyrelsen, at Energinet har igangsat en række opfølgende tiltag, der har til formål at sikre fremdriften i projektporteføljen. Dette gælder bl.a. anskaffelser, tværgående processer og rekruttering.

Energinet har bl.a. iværksat proaktive indkøb og indsatser for at åbne leverandørmarkedet, med henblik på at Energinet læner sig op ad markedets standardløsninger



og praksis, så Energinet er en attraktiv kunde for leverandørerne. Energinet arbejder desuden målrettet på at skabe fremdrift i forhold til de lange myndighedsprocesser, og arbejder bl.a. tæt sammen med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Energistyrelsen om at optimere myndighedsprocesserne og understøtte dem digitalt. Energinet har endvidere deltaget aktivt i NEKST arbejdsgrupperne "Mere sol og vind på land" og "Hurtigere udbygning af elnettet", der i anbefalingerne peger på behov for ændringer i rammevilkårene for plan- og miljøtilladelser.

3. Energistylens konkrete opfølgning på Energinets prognosejustering

Energistyrelsen har gennemgået Energinets lister over påvirkede projekter og har haft fokus på oplysninger om væsentlige ændringer i økonomi, herunder de 'generelle prisstigninger', oplysninger om 'ændringer i scope' (den tekniske løsning for projektet) og oplysninger om 'væsentlige ændringer i tid'.

Formålet med gennemgangen af listerne har dels været at få et nærmere indblik i prisstigningernes og forsinkelsers konsekvenser for de berørte projekter og dels at kunne udpege konkrete projekter til nærmere gennemgang.

Det er samlet set Energistylens vurdering, at Energinets konsoliderede notat redegør fyldestgørende for de tendenser der er skyld i prognosejusteringen. Konkret betyder det, at forsinkelserne eller fordyrelserne følger af de generelle årsagsforklaringer jf. ovenfor.

*Projekter, der **ikke** tidligere har været § 4-godkendt*

I forlængelse af gennemgangen med Energinets lister har Energistyrelsen anmodet Energinet om supplerende at indsende oplysninger om en række mindre projekter, som ikke tidligere har været indkaldt til § 4 godkendelse. Formålet med Energistylens gennemgang har været at vurdere, om replanlægningens prognoseændring for disse projekter indebærer, at de vurderes at skulle § 4 godkendes. På baggrund af gennemgangen er det Energistylens vurdering, at de nye oplysninger ikke giver anledning til, at projekterne skal indkaldes til § 4 godkendelse.

*Projekter, der tidligere **har** været § 4-godkendt*

Tilsvarende har Energistyrelsen gennemgået projekter, som tidligere har fået en §4-godkendelse. Styrelsen har anmodet om uddybende oplysninger fra Energinet i forbindelse med 15 af projekterne med henblik på at vurdere om der skal kræves en fornyet § 4 godkendelse (tillæg til § 4). På baggrund heraf er indkaldt følgende otte projekter til fornyet godkendelse:

- Udbygning af nettet i Midt- og Vestjylland
- 132 kV Lolland og Sydsjælland fase 3+4.
- Forskønnelsesprojekt Kongernes Nordsjælland
- 400 kV Endrup tilslutninger PtX 3P
- Ny 400/132 kV-station Ørslev under skoven St. NUP



- 150 kV Kværndrup St. NUP
- Station Odense Vest
- VE i Nordjylland - Vest – NVV

Energistylens udvælgelse er baseret på en konkret vurdering. Energistyrelsen har bl.a. lagt vægt på, om de pågældende projekter afviger væsentligt fra gennemsnittet i økonomi og/eller tid i forhold til de øvrige projekter i replanlægningen, samt om projekterne indeholder scopeændringer (nyt design af den tekniske løsning). Indkaldelsen af de otte projekter til fornyet godkendelse, har desuden givet Energistyrelsen konkret indsigt i prisstigninger og øget tidsforbrug på projektniveau.

Ministeren orienterer KEF-udvalget om afgørelsen af Energinets ansøgninger om godkendelse af større anlægsprojekter med budget på over 1 mia. kr. Udvalget har mulighed for en teknisk gennemgang af projektet ved Energinet og mulighed for at udtale sig om projektet til ministeren. Orienteringen sker forud for ministerens endelige afgørelse i sagen.

Ud over denne orientering forud for ministerens afgørelse af større ansøgninger, orienteres udvalget også om væsentlige ændringer til projekter med budget på over 1 mia. kr.

Det fremgår af KEF alm del 175 dateret 18. marts 2025, at Energistyrelsen i den forbindelse oplyste, at *"Status for arbejdet er, bl.a. at to af projekterne, der er indkaldt til en fornyet godkendelse, er projekter, der tidligere har været forelagt KEF-udvalget. KEF-udvalget vil efter sædvanlig praksis blive orienteret om ændringerne i de to projekter, samt yderligere et projekt, der ikke tidligere har været forelagt KEF, men som i ændringerne vil overstige et budget på 1 mia. kr. hvilket er grænsen for forelæggelse for udvalget."*

Energistyrelsen konstaterer, at ovenstående formulering fra udvalgssvaret er upræcis, og præciseres her. Styrelsen har indkaldt otte projekter til fornyet godkendelse, hvortil Energinet udarbejder tillægsansøgninger til deres godkendte §4 ansøgninger. KEF-udvalget vil blive orienteret om tillægsansøgningerne på to af de otte projekter, da de ligger over grænsen på 1. mia. Det ene af de projekter, er tidligere forelagt KEF. Det andet er ikke tidligere forelagt KEF, men vil som følge af ændringerne overstige et budget på 1 mia. kr. Dertil kommer, at KEF-udvalget tidligere er forelagt § 4 afgørelsen *132/400 kV Nordvestsjælland Kabel*. Dette projekt er også påvirket af prognoseændringer, men er ikke indkaldt til fornyet godkendelse, da Energistyrelsen har vurderet, at karakteren af ændringerne ikke medfører behov for fornyet godkendelse. I stedet beskrives projektet nedenfor i indeværende notat.

150 kV Midt- og Vestjylland Kabel NUP

Energistyrelsen har indkaldt projektet til særskilt tillægsgodkendelse. Projekt har tidligere været forelagt KEF-udvalget, hvorfor tillægsgodkendelsen ligeledes vil blive



forelagt som det er vanlig praksis. Energistyrelsen har modtaget ansøgningen 2/6 og forventer at kunne sende ministeren en indstilling medio til ultimo juni.

132 kV Lolland og Sydsjælland fase 3+4.

Projektet har ikke før været forelagt KEF-udvalget, men forelægges i forbindelse med tillægsgodkendelsen, da budgettet i tillægsansøgningen overstiger 1 mia. kr. Energistyrelsen er i gang med at behandle tillægsansøgningen. Energistyrelsen har modtaget ansøgningen 1/5 og forventer at kunne sende ministeren en indstilling medio til ultimo juni.

Ikke indkaldt til fornyet godkendelse - "132/400 kV Nordvestsjælland Kabel"

Derudover er projekt "132/400 kV Nordvestsjælland Kabel" der tidligere har været forelagt KEF-udvalget, ligeledes ramt af fordyrelser på 0,3 mia.kr. hvilket giver ny budgetprognose på 1,6 mia. kr. i forhold til et godkendt budget på 1,3 mia. kr. Projektet er ikke indkaldt til fornyet godkendelse, da fordyrelsen udelukkende skyldes de generelle prisstigninger, der afdækkes i Energinets notat, og at Energistyrelsen i tilsynet med replanlægningen ud fra en konkret vurdering ikke har fundet det nødvendigt at indkalde projektet til en separat tillægsgodkendelse.

Øvrige indkaldte projekter

Gældende for de øvrige seks projekter er, at fem af tillægsansøgninger er modtaget og under behandling. De forventes færdigbehandlet i Energistyrelsen ultimo juni. Til det sidste projekt "VE i Nordjylland - Vest – NVV" forventes tillægsansøgningen først fremsendt i Q3 2026. Energinets bestyrelse har endnu ikke godkendt prognosejusteringen, da der først skal disponeres over yderlige midler i 2026, hvorfor Energinet venter med at godkende budgetudvidelsen, til at man har en retvisende budgetprognose for projektet. Energistyrelsen vil følge projektet i de kvartalsvise afrapporteringer.

4. Ny skærpet tilsynspraksis for projekter i etableringsfasen

Energistyrelsen fører løbende tilsyn med Energinets netplanlægning og har tilsynsmøder med Energinet herom. Der holdes møder om både Energinets projektfølgje og møder om konkrete problemstillinger i relation til eltransmissionsnettet. På halvårlige tilsynsmøder med Energinets netplanlægning afrapporterer Energinet ligeledes om status på de større anlægsprojekter under etablering. Større investeringer i eltransmissionsnettet godkendes desuden enkeltvis efter § 4 i Lov om Energinet.

Energistyrelsen har fra 2025 skærpet tilsynet med status og fremdrift for Energinets projekter i etableringsfasen, så Energinet nu kvartalsvis skal afrapportere om prognoseændringer (tid, økonomi, scope) for Energinets anlægsprojekter under etablering. Afrapporteringen følges op af et tilsynsmøde, hvor der også er fokus på evt. konsekvenser og Energinets mitigerende tiltag. Yderligere skal Energinet orientere Energistyrelsen/KEFM ad hoc om ændringer i projekter, hvor orienteringen ikke kan



vente til den kvartalsvise status. Det er ud fra standardvilkår i §4 godkendelserne Energinets ansvar at vurdere konkret hvilke afvigelser, der er omfattet af orienteringspligten. For at give mere klarhed om rammerne for Energinets orientering om væsentlige ændringer af Energinets projekter, har Energistyrelsen udarbejdet et principnotat til Energinet, med henblik på at hjælpe i deres interne governance. Notatet understreger, at det er Energinet, der som TSO og bygherre har modtaget godkendelsen til gennemførelsen af projektet og har ansvaret for projektet samt pligt til at overholde vilkåret om at meddele væsentlige ændringer.

5. Opsamling

Energistyrelsen bemærker, at de primære årsager til fordyrelser og forsinkelser i væsentlig grad skyldes udefrakommende omstændigheder, der dels er en udløber af energi/Ukraine krisen, dels skyldes en accelereret grøn omstilling og dels skyldes en fortsat øget sagsbehandlingstid for projekternes plan- og miljøprocesser.

Energistyrelsen tager til efterretning, at Energinet har opdateret den samlede anlægsportefølje med nyeste prognoser for bl.a. tidsforbrug og økonomi i rapporteringen, der rækker frem til slut november 2024. Det bemærkes desuden, at Energinet fremadrettet hvert kvartal foretager en generel gennemgang og evt. justering af anlægsporteføljen til at afspejle de aktuelle omstændigheder. Energistyrelsen anerkender, at Energinet har igangsat et arbejde med styrkelse af deres porteføljestyring. Energistyrelsen skal bemærke, at det er væsentligt at Energinet fremover i højere grad sikrer mere rettidige opdateringer af anlægsporteføljen samt væsentligt at Energinet orienterer Energistyrelsen klart om større og principielle udfordringer i forbindelse med det løbende tilsyn.

Energistyrelsen konstaterer, at Energinet nu har igangsat en række opfølgende foranstaltninger. Det gælder både på den korte bane i forhold til de projekter, der allerede er godkendt, og på den lange bane i forhold til generelt at sikre fremdriften i projektporteføljen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Energinet peger på, planforudsætningerne for anlægsporteføljen fortsat kan ændre sig, og at Energinet derfor om nødvendigt vil justere prognosen (tid og økonomi) for anlægsporteføljen yderligere ved senere lejlighed.

Endelig skal det fremhæves, at tilsynet med fremdriften af projekter under etablering er intensiveret. Konkret udarbejder Energinet nu bl.a. kvartalsvis status for hele projektporteføljen og Energistyrelsen afholder tilsynsmøder med Energinet i forlængelse heraf. I det løbende tilsyn med netplanlægningen vil der derudover være yderligere fokus på status og fremdrift med Energinets reinvesteringsprojekter, herunder de projekter, som Energinet vurderer er særlig udfordret og dermed kan have system-kritiske konsekvenser (udfordringer for forsyningssikkerheden), jf. Energinets notat



afsnit 4.2. Dette følges der op på i det kommende tilsyn med Energinets netplanlægning